

Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Bio Varme Akershus AS/Fjernvarmeanlegg på Kløfta	
Fylke/kommune:	Akershus/Ullensaker	
Ansvarlig:	Linn Silje Undem	Sign.: <i>Linn Silje Undem</i>
<i>for</i> Saksbehandler:	Ina Rognerud	Sign.: <i>Dorthea Kvistler</i>
Dato:	29.09.2008	
Vår ref.:	NVE 200801048-26	KTE: 45/2008
Sendes til:	Bio Varme Akershus AS, hørings- og orienteringsinstanser, Styret Sameiet Bjerkejordet 1 v/Brit Olafsson, Kjell R. Bjerke, Kriminalomsorgen – Region Nordøst v/Stig Erik Karlsen	

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95

Telefaks: 22 95 90 00

E-post: nve@nve.no

Internett: www.nve.no

Org. nr.:

NO 970 205 039 MVA

Bankkonto:

0827 10 14156

Bio Varme Akershus AS - Fjernvarmeanlegg på Kløfta, Ullensaker kommune - Behandlingsprosess, sammenfatning av høringsuttalelser og NVEs vurdering av det omsøkte fjernvarmeprosjektet

Innhold

1 KONKLUSJON	2
2 SØKNADEN	2
2.1 AREALMESSIG AVGRENSNING AV KONSESJONSOMRÅDET	2
3 NVEs BEHANDLING AV DET OMSØKTE TILTAKET	2
4 INNKOMNE MERKNADER.....	3
5 NVEs VURDERING AV DET PLANLAGTE FJERNVARMEPROSJEKTET	3
5.1 SELSKAPSSTRUKTUR OG DAGLIG DRIFT	4
5.2 JUSTERING AV KONSESJONSOMRÅDET	4
5.3 VARMESENTRAL OG RØRLEDNINGER.....	5
5.4 UTSLIPP TIL LUFT OG VANN	5
5.5 TRANSPORTBEHOV OG STØY	6
5.6 TIDSPLAN FOR FERDIGSTILLELSE OG IDRIFTSETTELSE AV ANLEGGET	6
5.7 GRUNNERVERV	6
5.8 TILKNYTNINGSPLIKT ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN § 66A.....	7
5.9 SAMFUNNSØKONOMISK VURDERING AV DET OMSØKTE PROSJEKTET.....	7

1 Konklusjon

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) meddeler på bakgrunn av konsesjonssøknaden, tilleggsopplysninger, innkomne merknader og egne vurderinger Bio Varmer Akershus AS konsesjon for bygging og drift av et fjernvarmeanlegg på Kløfta i Ullensaker kommune, Akershus fylke.

Fjernvarmeanlegget dimensjoneres for å kunne levere opp mot 18 GWh varmeenergi per år, og total installert effekt i anlegget vil være 11 MW. Hovedrørledningene dimensjoneres for å kunne ta høyde for senere utvidelser der nye fjernvarmekunder knyttes til anlegget.

NVEs beregninger viser at det planlagte fjernvarmeanlegget på Kløfta i Ullensaker kommune vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt. Tiltaket vil også bidra til å oppfylle regjeringens målsetting om å øke bruken av vannbåren varme basert på fornybare energikilder.

Konsesjonsområdet er justert i forhold til opprinnelig søknad. Justeringen innebærer at konsesjonsområdet er noe redusert. Bakgrunnen for justeringen er at konsesjonsområdet etter NVEs vurdering bør sammenfalle med en vurdering av dagens kundegrunnlag og fremtidige kjente byggeprosjekter på Kløfta som er egnet for tilknytning til et fjernvarmeanlegg.

Fjernvarmekonsesjonen meddeles ellers i samsvar med søknaden.

2 Søknaden

NVE mottok den 20.02.2008 konsesjonssøknad fra Bio Varmer Akershus AS om å bygge og drive et fjernvarmeanlegg på Kløfta i Ullensaker kommune, Akershus fylke. Bio Varmer Akershus AS søkte i medhold av energiloven § 5-1. Det går frem av søknaden at Bio Varmer Akershus AS vil søke Ullensaker kommune om at det vedtas tilknytningsplikt med hjemmel i plan- og bygningsloven § 66a dersom en fjernvarmekonsesjon meddeles.

Varmesentralen skal lokaliseres nordvest for Ullersmo fengsel og øst for jernbanen. Bio Varmer Akershus AS vil benytte biobrensel som energikilde i det omsøkte fjernvarmeanlegget. Spiss- og reservelast skal dekkes ved bruk av to olje/gasskjeler og en elektrokjel.

Den totale installerte effekten i fjernvarmeanlegget vil være 11 MW, og anlegget skal dekke et varmebehov på inntil 18 GWh per år.

2.1 Arealmessig avgrensning av konsesjonsområdet

Det går frem av søknaden at konsesjonsområdet er arealmessig avgrenset av Ullensaker næringspark i nord, E6 i øst og kommuneplanens avgrensninger for Kløfta tettsted i sør og vest.

3 NVEs behandling av det omsøkte tiltaket

NVE har behandlet søknaden i medhold av energiloven. Søknaden ble sendt på høring den 29.02.2008 med høringsfrist fastsatt til den 11.04.2008. Følgende instanser fikk søknaden tilsendt på høring: Ullensaker kommune, Akershus fylkeskommune, Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Hafslund Nett AS, Norsk Teknologi, Natur og Ungdom og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). I tillegg fikk Ullersmo fengsel og Jernbaneverket tilsendt søknadene elektronisk den 07.04.2008.

Enova SF fikk søknaden tilsendt til orientering.

Søknaden ble kunngjort i Norsk Lysingsblad den 06.03.2008, Romerikes Blad den 06.03.2008 og 27.03.2008 og Eidsvoll Ullensaker Blad den 04.03.2008 og 11.03.2008. Søknaden ble også lagt ut til offentlig ettersyn i Ullensaker kommune.

4 Innkomne merknader

NVE har mottatt tre høringsuttalelser til konsesjonssøknaden. Disse er sammenfattet nedenfor.

Ullensaker kommune skriver i brev av 07.04.2008 at saken ble behandlet av Hovedutvalg for overordnet planlegging (HOP) i møte den 31.03.2008 og at videre behandling blir utsatt til møte den 28.04.2008. I brev av 21.05.2008 går det frem at utvalget har vedtatt følgende:

1. *"Søknaden tilrås innvilget.*
2. *Naboer til anlegget bør underrettes særskilt og informeres fortløpende om framdriften av prosjektet. I driftsfasen må de informeres om eventuelle avvik knyttet til driften av anlegget.*
3. *Utbyggingen må skje i nært samarbeid med kommunen, og eventuelle planmessige endringer må bekostes av søker.*
4. *HOP ber om at rådmannen utarbeider utkast til vedtekt i henhold til plan- og bygningslovens § 66a når dette blir aktuelt.*
5. *Rådmannen gis myndighet til å sende kommunens uttalelse til NVE om saken dersom det ikke kommer inn vesentlige motforestillinger ved det offentlige ettersynet."*

Styret Sameiet Bjerkejordet 1 v/Brit Olafsson skriver i e-post av 01.04.2008 at sameiet er mot at det etableres et fjernvarmeanlegg på Kløfta inntil et boligfelt slik det fremgår av artikkel i Romerikes Blad den 28.03.2008. De mener at et fjernvarmeanlegg på Kløfta bør bygges i tilknytning til et industrifelt.

Kjell R. Bjerke skriver i e-post av 27.03.2008 at kunngjøringsteksten er misvisende.

5 NVEs vurdering av det planlagte fjernvarmeprosjektet

I Stortingsmelding nr 29 (1998-99) *Energimeldingen* ble det fremlagt en målsetting om at bruken av vannbåren varme i Norge skal økes til 4 TWh per år innen år 2010. Stortinget sluttet seg til dette forslaget. I Stortingsmelding nr 18 (2003-2004) *Om forsyningssikkerheten for strøm mv* ble det pekt på at innsatsen for miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon burde styrkes, og det ble blant annet lagt føringer for innføring av en ny ordning for å stimulere til investeringer i infrastruktur for fjernvarme. Stortingsmeldingen viser til at mangelen på infrastruktur for varmedistribusjon er en hindring for å kunne ta i bruk, og veksle mellom, ulike energikilder som bioenergi, avfall, spillvarme og varmepumper i energiforsyningen. Det påpekes at fjernvarme er ett av flere elementer i en ønsket energiomlegging som bidrar til mer effektiv energibruk.

Energiloven skal sikre at produksjon, omforming, overføring og fordeling av energi skal foregå på en samfunnsmessig rasjonell måte, herunder skal det tas hensyn til berørte allmenne og private interesser.

I NVEs vurdering av konsesjonssøknader om fjernvarmeanlegg legges det vekt på følgende:

- Om prosjektet er samfunnsøkonomisk lønnsomt
- Om byggingen har akseptable miljøvirkninger

5.1 Selskapsstruktur og daglig drift

I medhold av energiloven kan konsesjoner kun meddeles til selskaper med egne ansatte og med kapasitet til å ivareta alle selskapets plikter etter lovverk, forskrifter, konsesjoner og avtaler. Interessene til kunder, leverandører, naboer og andre som blir berørt av fjernvarmeanlegget skal kunne ivaretas ved at det skal være mulig å få kontakt med det ansvarlige selskapet til enhver tid, også dersom det skulle oppstå uforutsette hendelser. Med bakgrunn i dette, er det i konsesjonen satt vilkår om at konsesjonæren skal ha egne ansatte til å forestå daglig drift av foretaket.

Bio Varmer Akershus AS er eid 40 prosent av Bio Varmer AS og 60 prosent av Akershus Energi AS.

5.2 Justering av konsesjonsområdet

Av søknaden går det frem at konsesjonsområdet er arealmessig avgrenset av Ullensaker næringspark i nord, E6 i øst og kommuneplanens avgrensninger for Kløfta tettsted i sør og vest. Bio Varmer Akershus AS opplyser i e-post datert 29.08.2008 at det høsten 2007 ble utarbeidet en varmeplan for Kløfta, der potensialet for fjernvarme i området ble utredet. I forbindelse med dette arbeidet ble alle større bygg kartlagt med tanke på effekt- og energibehov, og det ble vurdert hvorvidt byggene var egnet for tilknytning til fjernvarme. I tillegg ble potensielle nye utbyggingsområder kartlagt på bakgrunn av samtaler med aktuelle grunneiere og kommunen, og ved gjennomgang av gjeldende planer. På bakgrunn av resultatene fra dette arbeidet ble det utarbeidet et utkast til konsesjonssøknad som ble presentert for Ullensaker kommune i møte den 06.02.2008. Avgrensningen av konsesjonsområdet som her ble presentert tok utgangspunkt i en faglig vurdering av kundegrunnlag og fra kjente, fremtidige byggeprosjekter på Kløfta.

Ullensaker kommune opplyser i e-post til NVE den 09.09.2008 at kommunens planavdeling ønsket en utvidelse av konsesjonsområdet slik at dette sammenfaller med tettstedet slik det blir definert i forslag til ny kommuneplan for Ullensaker. Med bakgrunn i ovennevnte ble konsesjonsområdet utvidet til å omfatte større deler av Kløfta enn det tiltakshaver opprinnelig mente var hensiktsmessig.

NVE konstaterer at tiltakshaver har utarbeidet en varmeplan for Kløfta med utgangspunkt i effekt- og energibehov i alle større bygg og potensielle nye utbyggingsområder. NVE konstaterer videre at konsesjonsområdet senere ble utvidet som en følge av innspill fra, og dialog med, Ullensaker kommune. Etter NVEs vurdering er utvidelsen som er foretatt av konsesjonsområdet lite hensiktsmessig, da denne hovedsakelig tar utgangspunkt i at konsesjonsområdet på bakgrunn av innspill fra Ullensaker kommune skal sammenfalle med grensene for tettstedsplanarbeidet for Kløfta. Etter NVEs vurdering bør avgrensningen av konsesjonsområdet ta utgangspunkt i en kartlegging av dagens kundegrunnlag og fremtidige kjente byggeprosjekter på Kløfta. NVE har som en følge av dette tatt utgangspunkt i det opprinnelige konsesjonsområdet som sammenfaller med resultatene fra varmeplanen ved vurdering av søknaden.

Når det gjelder Kløfta Næringspark var dette i det opprinnelige forslaget fra tiltakshaver omfattet av konsesjonsområdet. Ifølge tiltakshaver ble grensen også her justert etter dialog med kommunen. Bakgrunnen for dette var at området er tatt ut av kommuneplanen. Det foreligger ingen planer for

utbygging av området i nærmeste fremtid. Etter NVEs vurdering er det lite hensiktsmessig at dette området blir omfattet av konsesjonsområdet. NVE legger til grunn at tiltakshaver kan søke om utvidelse av konsesjonsområdet senere, dersom dette blir aktuelt.

5.3 Varmesentral og rørledninger

Det går frem av søknaden at Ullersmo varmesentral er planlagt etablert nordvest for Ullersmo fengsel mot jernbanen. Det er planlagt at varmesentralen skal benytte rent biobrensel som grunnlast, og gass eller lett fyringsolje som spiss- og reservelast. I varmesentralen vil det installeres to biobrenselkjeler på henholdsvis 1,5 MW og 2,5 MW. Det vil i tillegg installeres to gass/oljekjeler med total ytelse på 6,0 MW, som sammen med en elektrokjel skal dekke behovet for spiss- og reservelast. Det går frem av søknaden at det aktuelle fjernvarmepotensialet i området er ca. 18 GWh.

Hovedrørtraseen vil være på ca. fire kilometer. I tillegg kommer stikkledninger med en lengde på ca. én kilometer for tilknytning av byggene. Aktuelle kunder er boliger, fengsel, skoler, servicebygg, næringsbygg og lettere industri. Søker opplyser at det ved dimensjoneringen av hovedledningene i fjernvarmenettet blir tatt høyde for senere utvidelser med tilkobling av nye kunder.

Det opplyses i søknaden at fjernvarmenettet hovedsakelig vil etableres i veikanter, eksisterende fortau og gateelementer, og at gravearbeidene i størst mulig grad vil bli koordinert med annen planlagt graving i området. NVE slutter seg til dette, og anbefaler at tiltakshaver samarbeider med kommunale etater, det lokale elektrisitetsverket og andre relevante instanser når fjernvarmenettet skal etableres.

Varmesentralen er planlagt lokalisert i et område mellom Ullersmo fengsel og jernbanen ca. 45 meter fra nærmeste bolighus. Varmesentralen planlegges med en høyde på ca. 7-8 meter og med en pipehøyde på ca. 20 meter. Konsesjonæren plikter å sørge for at området der varmesentralen skal lokaliseres, reguleres til spesialområde, jf. plan- og bygningsloven § 25-6. NVE forutsetter at endelig utforming av varmesentralen skal avklares gjennom byggesaksbehandling i kommunen. Dette er i tråd med kommunens innspill i forbindelse med behandling av saken.

Styret Sameiet Bjerkejordet er mot at det etableres et fjernvarmeanlegg på Kløfta. De mener at et fjernvarmeanlegg på Kløfta bør bygges i tilknytning til et industrifelt. NVE konstaterer at varmesentralen skal bygges ved Ullersmo fengsel og jernbanestasjonen. Etter NVEs vurdering medfører etableringen av fjernvarmeanlegget akseptable virkninger for beboere i nærheten.

NVE forutsetter også at tiltakshaver tar kontakt med kulturminnemyndighetene i god tid før anleggsarbeidet starter for å avklare eventuelle forhold til automatisk fredete kulturminner.

Der fjernvarmerørene skal krysse veier, ber NVE om at dette avklares med ansvarlig veimyndighet(er).

NVE vil også gjøre oppmerksom på at tiltakshaver er ansvarlig for at overflaten bringes tilbake til opprinnelig tilstand etter at fjernvarmerørene er lagt. Naboer til anlegget bør underrettes særskilt og informeres fortløpende om fremdriften av prosjektet. I driftsfasen må de informeres om eventuelle avvik knyttet til driften av anlegget.

5.4 Utslipp til luft og vann

De miljømessige fordelene ved fjernvarmeanleggene er knyttet til at ca. 90 prosent av varmeproduksjonen på årsbasis vil være med utgangspunkt i biobrensel. I forhold til et alternativ som baseres på kun oljefyring, innebærer etableringen og driften av fjernvarmeanlegget en reduksjon i lokale utslipp av karbondioksid og svovel.

NVE minner om at tiltakshaver må avklare med Fylkesmannens miljøvernavdeling om utslippstillatelse i medhold av forurensningsloven § 11 er nødvendig.

5.5 Transportbehov og støy

Det går frem av søknaden at etableringen av fjernvarmeanlegget vil forårsake ulemper for omgivelsene i en tidsavgrenset periode i form av anleggstrafikk, gravearbeider, støy- og støvplager og midlertidig endring av trafikkmønsteret. Tiltakshaver opplyser at ulempene vil bli forsøkt redusert ved etablering av midlertidige passeringer og kortest mulig perioder med åpne grøfter.

Det går frem av søknaden at det maksimalt vil være to leveranser av brensel per døgn og totalt ca. 300 leveranser av skogsflis i løpet av et år ved produksjon av 18 GWh. I tillegg må det påregnes 10-15 transporter per år i forbindelse med henting av lukkede askecontainere.

NVE forutsetter at berørte beboere i nærheten av traseene og andre som blir berørt av tiltaket varsles i god tid før anleggsarbeidet starter.

NVE forutsetter at støynivået fra varmesentralen ved nærmeste bebyggelse ikke overskrider anbefalte grenseverdier fra Statens forurensningstilsyn (SFT).

5.6 Tidsplan for ferdigstillelse og idriftsettelse av anlegget

Det går frem av søknaden at varmeløpene fra varmesentralen til Ullersmo fengsel, eventuelt også andre bygg, kan starte opp i løpet av 2009. Dette forutsetter bygging og idriftsettelse av en biobrenselkjel. Deretter er fjernvarmenettet mot nord tenkt etablert. Den andre biobrenselenheten installeres når effektbehovet overgår 4-6 MW. I løpet av perioden frem til 2018 er det antatt at produksjonen øker til 18 GWh/år. Tiltakshaver opplyser i e-post datert den 09.09.2008 at de nå anser det som sannsynlig at leveransene av fjernvarme først kommer i gang i løpet av sesongen 2010/2011.

NVE har som en følge av dette fastsatt vilkår om at varmesentralene og den planlagte hovedtraseen for rørledningsnett skal være påbegynt innen to år etter at vedtaket er endelig fastsatt, og være ferdigstilt og idriftsatt innen den 01.09.2013. Fristen må ses i sammenheng med kundenes behov for tilknytning til fjernvarmeanlegget. En lengre frist for ferdigstillelse av anlegget vil skape en usikkerhet for kundene i konsesjonsområdet.

Konsesjonær plikter å orientere NVE om status og videre fremdriftsplan for fjernvarmeanlegget innen den 01.09.2010. Dersom NVE finner at prosjektets fremdrift ikke er i samsvar med søknaden og tilleggsopplysninger fra tiltakshaver, kan NVE vurdere ny avgrensning av konsesjonsområdet

5.7 Grunnerverv

NVE minner om at tiltakshaver må erverve nødvendig grunn og rettigheter for å bygge varmesentral og rørledningsnett.

Tiltakshaver har ikke søkt om ekspropriasjonstillatelse i medhold av ervervslova for fjernvarmeanlegget.

5.8 Tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven § 66a

Fjernvarmekonsesjonen åpner for innføring av tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven § 66a. Tilknytningsplikten gjelder kun for nybygg og ved rehabiliteringer av eldre bygningsmasse. Eksisterende bygg kan tilknyttes fjernvarmeanlegget etter avtale mellom konsesjonær og byggeier.

Det er Ullensaker kommune som avgjør om tilknytningsplikt skal innføres, og hvordan den eventuelt skal utformes. Det går frem av søknaden at Bio Varmer Akershus AS vil søke Ullensaker kommune om at det vedtas tilknytningsplikt.

NVE vil påpeke at tilknytningsplikten kun gjelder for byggeier og ikke for fjernvarmeselskapet. Det innebærer at fjernvarmeselskapet ikke er pliktig å forsyne alle enkeltbygg i konsesjonsområdet med fjernvarme.

5.9 Samfunnsøkonomisk vurdering av det omsøkte prosjektet

Bio Varmer Akershus AS har i søknaden gjennomført en samfunnsøkonomisk vurdering av prosjektet. For å finne ut om tiltaket gir en samfunnsøkonomisk gevinst har NVE med utgangspunkt i dette gjort en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av det omsøkte anlegget. Det er gjort en forenklet analyse hvor kostnadene ved å gjennomføre tiltaket sammenlignes med kostnadene ved alternativt å videreføre dagens løsning med lokale varmeanlegg i eksisterende og nye bygg. NVE har beregnet kostnadene med utgangspunkt i en periode på tjuefem år, og en kalkulasjonsrente på 6,5 prosent for prosjektet. Ved vurderingen har NVE benyttet en biobrenselkostnad på 200 kr/MWh (våt flis), en pris på olje på 500 kr/MWh og en elektrisitetspris på 500 kr/MWh.

I analysen legger NVE til grunn det kundegrunnlaget og behovet for termisk energi som er oppgitt i søknaden. For den dominerende delen av kundegrunnlaget er dagens varmeforsyning basert på oljekjeler, som også kostnadsmessig kan vurderes som det rimeligste alternativet.

Det legges til grunn at nye krav til energiforsyning i teknisk forskrift (TEK) til plan- og bygningsloven medfører krav om vannbårne varmeanlegg i størstedelen av bygningsmassen. Det regnes derfor ikke merkostnader til etablering av vannbåren varmedistribusjon i nybygg.

Beregningene viser en samfunnsøkonomisk gevinst til alternativet med fjernvarmeanlegg. Dette gjelder selv om samlede drifts- og kapitelkostnader (reinvesteringer) for lokal varmeproduksjon er beregnet til så lavt som 150 kr/MWh.

Den miljømessige virkningen av reduserte CO₂-utslipp fra lokale fyringsanlegg tas med i den samfunnsøkonomiske analysen ved at CO₂-avgiften for lett fyringsolje inngår i oljeprisen. De øvrige miljømessige virkningene er ikke tatt hensyn til i beregningene.

Det vil bli søkt om tilknytningsplikt for nybygg i fjernvarmeområdet den berørte kommunen. Eventuelle virkninger av dette er ikke tatt med i den samfunnsøkonomiske analysen.

NVEs beregninger viser at det planlagte fjernvarmeanlegget på Kløfta i Ullensaker kommune er samfunnsøkonomisk lønnsomt. Tiltaket vil også bidra til å oppfylle regjeringens målsetting om å øke bruken av vannbåren varme basert på fornybare energikilder.